

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/10/2018
Identifikačné číslo spisu: 1116226447
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1116226447.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Transprojekt, s. r. o., Bratislava, Železničiarska 13, IČO: 35 729 651, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kovár a partneri, s. r. o., Vajnorská 8/A, Bratislava, IČO: 35 789 697, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, IČO: 00 603 481, zastúpenému HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava, IČO: 35 885 459, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26Cb/189/2016, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 13. apríla 2017, č. k. 4Cob/45/2017-206, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmieta.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I uznesením z 11. januára 2017, č. k. 26Cb/189/2016-126 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne v konečnom rozhodnutí.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že účastníci konania uzavreli 8. augusta 2005 dohodu o vzájomnej spolupráci, ktorou sa strany dohody zaviazali poskytovať si vzájomnú súčinnosť potrebnú pre realizáciu investičného zámeru využitia Predstaničného priestoru Hlavnej železničnej stanice v Bratislave. Mestské zastupiteľstvo Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava uznesením č. 1189/2006, z 26. októbra 2006 schválilo uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve so žalobcom, ako budúcim kupujúcim na pozemky špecifikované v uznesení, nachádzajúce sa v katastrálnom území Staré mesto. Žalobca so žalovaným uzavreli na základe uvedeného uznesenia 20. decembra 2010 zmluvu o budúcej kúpnej zmluve /ďalej len zmluva/, predmetom ktorej je budúci prevod nehnuteľností vo vlastníctve žalovaného s právom žalovaného užívať stavbu a prevádzkovať električkovú trať na neobmedzenú dobu. Žalovaný sa zaviazal uzavrieť budúcu zmluvu po prevode a odovzdaní právoplatne skolaudovaných stavebných objektov a plánovaných investícií, najneskôr do 31. 12. 2016. Žalobca sa ďalej žalobou podanou na súd 16. 12. 2016 domáha uloženia povinnosti žalovanému uzatvoriť dodatok č. 1 k zmluve ktorým sa dátum 31. 12.

2016 vo všetkých ustanoveniach zmluvy nahrádza dátumom 30. 06. 2019 a spolu so žalobou podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil najmä tým, že mu žalovaný neposkytol súčinnosť podľa zmluvy a neodovzdal mu nehnuteľnosti do užívania, v dôsledku čoho žalobca nemohol na nehnuteľnostiach vybudovať dohodnuté stavebné objekty.

3. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa v návrhu domáhal uloženia povinnosti žalovanému znášať odklad povinnosti žalobcu v zmysle čl. III bodu 5 zmluvy, podľa ktorého v prípade ak budúci kupujúci najneskôr do 31. 12. 2016 neprevedie a neodovzdá budúcemu predávajúcemu bezodplatne skolaudované stavebné objekty a plánované investície podľa dokumentácie do vlastníctva, má sa automaticky za to, že obe zmluvné strany od tejto zmluvy odstúpili a táto zmluva sa od počiatku zrušuje. Súd vyslovil názor, že čl. III bod 5 zmluvy neupravuje povinnosti zmluvných strán, neobsahuje žiadnu povinnosť žalovaného, a teda nie je možné ani rozhodovať o odklade povinnosti podľa tohto ustanovenia. Strany si slobodne a dobrovoľne v súlade so zásadou zmluvnej autonómie, uplatňovanej v súkromnom práve, upravili a dohodli podmienky zániku zmluvy. Zmluva podľa uvedeného ustanovenia zaniká pri naplnení dohodnutého predpokladu ex tunc, teda od počiatku, akoby k jej uzavretiu nikdy nedošlo. Dospel k záveru, že navrhované neodkladné opatrenie, nepreukazuje dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, keďže zmluva zanikla v súlade s dohodou strán k 31. 12. 2016. Je potrebné rešpektovať zásadu zmluvnej voľnosti. Navrhované neodkladné opatrenie nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom, žalobca nepreukázal trvanie nároku, ktorého ochrany sa domáha, ani jasne neurčil odkladu akej povinnosti sa domáha, preto návrh zamietol.

4. Na odvolanie žalobcu vec prejednal Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, ktorý po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 13. apríla 2017, č. k. 4Cob/45/2017-206 tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalovanému uložil povinnosť znášať odklad povinnosti žalobcu v zmysle dojednania v čl. III bode 5 zmluvy o budúcej zmluve z 20.12. 2010 až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

5. Rozhodnutie odôvodnil tým, že vzhľadom na povahu požadovaného neodkladného opatrenia odvolací súd dospel k názoru, že žalobca požadoval jeho nariadenie z dôvodu potreby neodkladne upraviť pomery, nakoľko mu žalovaný neposkytol súčinnosť podľa zmluvy a neodovzdal mu do užívania nehnuteľnosti, v dôsledku čoho žalobca nemohol na predmetných nehnuteľnostiach vybudovať dohodnuté stavebné objekty. V prípade zrušenia zmluvy podľa čl. III bodu 5 by došlo podľa žalobcu k vzniku škody- preinvestovaním finančných prostriedkov, príp. by došlo k ušlému zisku z realizácie investičného zámeru podľa zmluvy a k poškodeniu dobrej povesti žalobcu, čomu chce žalobca predísť nariadením neodkladného opatrenia. Úlohou súdu je predovšetkým posúdiť, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či žalobcom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, či navrhovaným neodkladným opatrením nebude vytvorený nenávratný stav, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah, či sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

6. Odvolací súd vyslovil názor, že čl. III bod 5 zmluvy, podľa ktorého: „V prípade ak budúci kupujúci najneskôr do 31. 12. 2016 neprevedie a neodovzdá budúcemu predávajúcemu bezodplatne skolaudované stavebné objekty a plánované investície podľa dokumentácie do vlastníctva, má sa automaticky za to, že obe zmluvné strany od tejto zmluvy odstúpili a táto zmluva od počiatku sa zrušuje,“ žalobca v zmysle uvedeného mal do termínu 31. 12. 2016 previesť na žalovaného skolaudované stavebné objekty, v opačnom prípade zmluva zanikne. V danom prípade nie je rozhodujúce, či k zrušeniu zmluvy od počiatku dôjde v dôsledku porušenia povinnosti žalobcu, alebo v dôsledku nesplnenia podmienky, na ktorú sa žalobca zaviazal. Rozhodujúce je, či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorými je nariadenie neodkladného opatrenia podmienené. Osvedčené skutočnosti musia spĺňať atribút vysokej pravdepodobnosti a súd musí z nich pri rozhodovaní vychádzať.

7. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi sporovými stranami osvedčil. Bola osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami. Žalobca

osvedčil, že prevedenie a odovzdanie žalovanému bezodplatne skolaudované stavebné objekty a plánované investície podľa dokumentácie do vlastníctva podľa čl. III bodu 5 zmluvy, je viazané na poskytnutie súčinností zo strany žalovaného v zmysle čl. IV bodu 4 zmluvy tak, aby nebol zmarený účel zmluvy. Osvedčil, že na poskytnutie súčinnosti vyzýval žalovaného listami z 09. 03. 2012, 20. 03. 2012, 23. 05. 2012, 21. 07. 2015, ktorými žiadal o protokolárne odovzdanie nehnuteľností, bez čoho nie je možné vybudovať stavebné objekty. Podľa odvolacieho súdu, bez splnenia súčinnosti žalovaného nie je možné splniť čl. III bod 5 zmluvy a javí sa, že tento článok nemohol nadobudnúť účinnosť. Preto záver súdu o tom, že zmluva zanikla v súlade s dohodou strán k 31. 12. 2016 a nároku žalobcu nie je možné poskytnúť ochranu, je v tomto štádiu konania vzhľadom na nevyužitie procesnej obrany a procesného útoku zo strany sporových strán, predčasné. Podotkol, že žalobca využil aj odopretie plnenia zmluvy v zmysle § 325 v spojení s § 261 Obchod, zák., ktoré bolo doručené žalovanému 30.12. 2016. Vznesenie námietky nesplnenia zmluvy umožňuje žalobcovi nesplniť čl. III bod 5 zmluvy až do poskytnutia súčinnosti žalovaným. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalobca osvedčil rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov sporových strán. Osvedčené skutočnosti sa vzhľadom na všetky okolnosti javia ako nanajvyš pravdepodobné. Nenariadením by sa podstatne zhoršila právna pozícia žalobcu v danom právnom vzťahu a došlo by k neprimeranej ujme na strane žalobcu, ktorej sa nariadením opatrenia má predísť.

8. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že v konaní bude súd ako predbežnú otázku riešiť, či došlo alebo nedošlo k zrušeniu zmluvy v zmysle čl. III bodu 5. Nesúhlasí však s jeho tvrdením, že z tohto dôvodu nie je potrebné odpoveď na túto otázku nahrádzať nariadením neodkladného opatrenia. Podľa názoru odvolacieho súdu nevydaním neodkladného opatrenia žalobcovi hrozí vznik, resp. rozširovanie škody, či inej ujmy, došlo by k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov. Okrem toho neodkladné opatrenie je iba dočasné a neobmedzí žalovaného neprimeraným spôsobom.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Žiada napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania je podľa dovolateľa daná podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého ak súd nesprávnym postupom znemožní strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2017, sp. zn. 3Obdo/1/2017, v ktorom súd uviedol, že ak konanie o neodkladnom opatrení pred začatím konania vo veci samej sa končí právoplatným uznesením, ktorým sa neodkladné opatrenie nariadilo, prípadne ak bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý alebo odmietnutý, v takom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia /prípadne o zamietnutí alebo odmietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia/ predstavuje rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, proti ktorému je dovolanie prípustné, keďže ide o rozhodnutie odvolacieho súdu v dôsledku ktorého skončilo samostatné konanie o veci vymedzenej návrhom žalobcu. Dovolanie proti takémuto rozhodnutiu je prípustné výlučne v prípade existencie niektorej z väd zmätočnosti uvedených v ustanovení § 420 C.s.p. Dovolanie podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. prípustné nie je.

11. Žalovaný vyslovil názor, že aj keď v tomto konaní bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spolu so žalobou, tak za použitia analógie a vyššie citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, má sa konanie o nariadení neodkladného opatrenia považovať za samostatné konanie. Podľa dovolateľa, keď odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že nariadil neodkladné opatrenie, rozhodol spôsobom, ktorým sa samostatné konanie vo veci nariadenia neodkladného opatrenia končí. Ďalej uviedol, že ak by súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením odvolacieho súdu nie je rozhodnutím, ktorým konanie končí, tak aj v takom prípade je možnosť podať dovolanie, pretože je daný dôvod pre porušenie práva na spravodlivý proces, lebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému uskutočniť jemu patriace procesné práva.

12. Žalovaný tvrdí, že napadnuté uznesenie je arbitrárne, nakoľko skutkové zistenia a právne závery vôbec riadne neodôvodnil. Z napadnutého uznesenia nie je vôbec zrejmé, prečo došlo k

nariadeniu neodkladného opatrenia. Okresný súd ako súd prvej inštancie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia svoje zamietavé rozhodnutie riadne odôvodnil najmä tým, že zistil, že ustanovenie čl. III bod 5 zmluvy neupravuje povinnosti zmluvných strán a teda neobsahuje žiadnu povinnosť žalovaného a zmluva zanikla pri naplnení dohodnutého predpokladu ex tunc, akoby k uzavretiu nikdy nedošlo. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou znášať odklad povinnosti v zmysle čl. III bodu 5 zmluvy, avšak z tohto ustanovenia žiadna povinnosť žalovaného nevyplýva a teda nie je možné ani rozhodnúť o odklade povinnosti podľa tohto ustanovenia. Napokon konštatoval, že neodkladné opatrenie nepreukazuje dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť chrana, keďže zmluva zanikla v súlade s dohodou strán k 31. 12. 2016. Odvolací súd uznesenie, ktorým zmenil uznesenie súdu prvej inštancie arbitrárne rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia. Z napadnutého uznesenia nie je vôbec zrejmé, prečo došlo k nariadeniu neodkladného opatrenia. Krajský súd v uznesení žiadnym relevantným spôsobom nerieši a nevyjadruje sa k dôvodom, pre ktoré okresný súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Teda vôbec sa nevyjadruje k tomu, či čl. III bod 5 zmluvy vyjadruje akúkoľvek povinnosť žalovaného.

13. Podľa žalovaného odvolací súd vôbec nevysvetlil, v čom je záver súdu prvej inštancie nesprávny, keď tento súd uviedol, že zmluva zanikla v súlade s dohodou strán 31. 12. 2016. Samotná skutočnosť, že došlo k zániku zmluvy je podstatná pre osvedčenie existencie vzťahu medzi účastníkmi konania, ako jednej z podmienok potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia. Takéto rozhodnutie sa potom javí ako svojvoľné, lebo odvolací súd žiadnym relevantným spôsobom nedal žalovanému odpoveď na to, v čom spočíva jeho konštatovanie, že nenariadením neodkladného opatrenia by sa podstatne zhoršila právna pozícia žalobcu a došlo by k neprimeranej ujme na strane žalobcu, ktorej sa nariadením neodkladného opatrenia má predísť. Krajský súd podľa dovolateľa žiadnym spôsobom neuviedol, čo by mala byť neprimeraná ujma na strane žalobcu. Preto takéto rozhodnutie vyhodnotil ako arbitrárne. Účelom legitímneho očakávania je garancia čitateľnosti správania sa orgánov súdnej moci a ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie. S legitímnym očakávaním úzko súvisí zákaz prekvapivých rozhodnutí, čo v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré je vecne správne a vydané v súlade so zákonom a svoje rozhodnutie o jeho zmene nepodloží žiadnymi relevantnými tvrdeniami.

14. Z uvedených skutočností dovolateľ vyvodil, že rozhodnutím odvolacieho súdu bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý súdny proces, zahŕňajúce aj právo na presvedčivé súdne rozhodnutie a zároveň ide v zmysle ustálenej judikatúry o takú vadu konania, ktorá má za následok zmätočnosť rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Zároveň považuje za potrebné uviesť, že arbitrárnosť rozhodnutia spočíva aj v tom, že je svojvoľné, lebo nebolo vydané na základe zákonných požiadaviek.

15. Krajský súd podľa dovolateľa vôbec nemal pristúpiť k rozhodovaniu o odvolaní žalobcu, lebo žalobca nepodal odvolanie v zákonnej lehote. Podľa jeho názoru posledným dňom na podanie odvolania bol 6. február 2017 a žalobca podal odvolanie 7. februára 2017. Vzhľadom na túto skutočnosť odvolací súd nemal vôbec pristúpiť k rozhodovaniu o podanom odvolaní, ale mal ho ako oneskorené odmietnuť. Žiada preto dovolací súd, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. K dovolaniu sa vyjadril žalobca. Navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť, ako neprípustné a priznať mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Výslovil názor, že dovolanie v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. je neprípustné, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pričom ním ani nedošlo k znemožneniu uskutočnenia procesných práv žalovaného. Pokiaľ ide o námietku oneskoreného podania odvolania, žalobca ju považuje za nesprávnu. Odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I podal v zákonnej lehote elektronicky v posledný deň lehoty, t. j. 6. februára 2017 a následne 7. februára 2017 v listinnej podobe.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej C.s.p./, po zistení, že dovolanie podal včas riadne zastúpený dovolateľ, bez nariadenia pojednávania /§ 443 C.s.p./ dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, lebo smeruje proti

rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

V zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. možno podať dovolanie vtedy, ak rozhodnutie trpí niektorou zväč zmätočnosťou uvedenou pod písm. a/ až f/. Ide o prípady: nedostatok právomoci súdu, nedostatok procesnej spôsobilosti, nedostatok spôsobilosti samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu, prekážka litispendencie alebo res iudicata. vo veci rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd a porušenie práva na spravodlivý proces.

Dovolací súd už neskúma ex offio, či odvolacie konanie netrpí uvedenými dôvodmi zmätočnosťou. Dovolací súd je podľa § 440 C.s.p. viazaný dovolacími dôvodmi, čo súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán na ochranu svojich práv.

Dovolateľ podal odvolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., preto dovolací súd skúmal, či prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je daná podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

Prípustnosť dovolania voči uzneseniu o neodkladnom opatrení podľa ustanovenia § 420 C.s.p., t. j. z dôvodu zmätočnosťou by bola daná pri splnení podmienok daných týmto ustanovením a to, ak by išlo o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania /pri splnení podmienok stanovených ust. § 325 ods. 1 C.s.p./. Taktiež v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 C.s.p.. kedy konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo aj vtedy, kedy súd musel vec procesne skončiť /zastavením konania alebo odmietnutím návrhu/ bez toho, aby vec prejednal.

V danom prípade nejde ani o jeden z prípadov vymenovaných vyššie. Žalobca podal spolu so žalobou aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Nie je preto ani rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Vzhľadom na uvedené nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že dovolanie žalovaného proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné, dovolanie podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd podľa § 451 ods. 3 C.s.p. neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie /§ 262 ods.2 C.s.p./.

Toto rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.